

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (Year) 24.

LÖSNUMMER 5 CENTS.

WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 26 JULI 1916.

NO. 30

Stämningar från London.

Ur ett föredrag af Mia Leche.

Vid förenigen Frisände kvinnornas värfst på Nacka värdshus utanför Stockholm höll fru Mia Leche, som sedan krigets utbrott besökt England, ett föredrag med titeln "Londonströmmen från krigsaren." Ur det intressanta föredraget anføres här den senaste stämningen i England under våren 1916.

När jag senaste gången besökte London hade den allmänna värplikheten, som så länge varit ett hotande spöke, nu lagt sin järnhand över landet. Genomförandet af conscription började just vid denna tid, så tillvida att det blev tvångsuttagning för offentliga män. Och helt nyligen har vi genom tidningarna sett ett värplikhetsbillett fullt genomförd för återstoden af kriget.

Frisivillighetsprägel, som fört ut så hög grad gifvit militärlivet sin specifikt engelska karaktär, hade nu helt och hållet försvunnit. Inga långa läroår längre från Nelsonstatens skolor, inga triumvirat manade de förmögliga att tjäna fosterlandet.

De enda gatupropp man nu ser gälla spararnet. "Spara i din klädsel" predka dessa utrop, "det är tanklöshet och ofosterländskhet att vara elegant klädd". "Använd aldrig en motor för att göra en utflykt, och om du har en bil, så skicka den till fronten."

En sparsamhet lik den tyska, som direkt påkäfades af bälst på lifmedel, har ju inte varit nödvändig i England. Det enda i matväg som det är förbjudet med någon sorts ceremonier att få köpa är socker — man får inte köpa socker utan att samtidigt köpa en motsvarande kvantitet te eller kaffe. Detta torde mest bero på att tygbrist under kriget, ty eljest har nok England möjlighet att få ha mycket socker som häst från sina kolonier. Om än tillgången på allting alltjämt är riklig, så springa dock pris, skatter och statstjän i höjden, och naturligtvis måste nationen som helhet spara när den återlädes på mer än 90 millioner kr. om dagen i rena krigskostnader.

Men det är med sparsamheten som med en del andra problem som kriget framkallat — England har varit för saneringsk, för oförberedt, för litet organiseradt, och brottas nu experimentera med oförutsedda svårigheter. När en ovan och opraktisk humor markerar att hennes hushåll blivit för dyrt och vill föra reformer, så förstår hon i allmänhet inte att det enda effektiva består i en omräkning af hela sättet att leva. Hon har en benägenhet att starta i galen ånda, t. ex. genom att ge små barn skum mjölk eller sätta ned jungfrunns lök.

England förefaller att vara en verkligt bräddad humör. Ett sådant verkligt bräddigt fenomen är att hennes sparsamhet i stor utsträckning också går ut öfver det uppvisande skicket. Londons stadsfullmäktige ha föreslagit att declinera lärarkärlorna i skolorna, och att sätta ned deras löner. På så sätt skulle man spara nära en miljon pund om året. Vidare har man föreslagit att helt och hållet stoppa det kommunala arbetet för kombineradt spårhållningsvård och upplysning af fattiga modrar som hittällta pågått — en verksamhet som närmast påminner om våra "mjölkdroppar". Man har beslutat att de fattiga barnen inte längre skola få fri läkarvård och medicin i skolorna, utan detta skall gå till de räddade barnen.

Detta sista är ju ett ohygieniskt reaktionär steg, när man betänkar att alla moderna sociala strävningar gå ut på att ge de hjälp som lämnar så litet prägel af hjälpsunderstöd som möjligt. Bristen på arbetskraft, särskild i jordbruket, har också medfört att barnarbete i stor utsträckning förekommer, och skolgången har inskränkts.

England spiller friskt, ungt blod som vatten på slakfältet, och att barnen, framtidens härar, som skola ersätta de stupade, vill man andligen och lekamigen ge en merare kost. Man kan inte gärna tänka sig en mera odärlig form af sparsamhet.

En annan sätt att ekonomisera består i ett London har stängt sina museer. Jag förmodar att man inte kan skjuta så värd många spår i kriget för de pengar som därigenom sparas, men man gör så godt man kan. Hvert år besöks London i fredstid, som inte har sett de tallosa skrovar af smutsiga, barfota pojkar som ströva omkring i British museum och med vidöppna sinna suga till sig hela forntidens skönlöshet. Na få de barnen njå sig med att leka i gränderna tillvidare.

FILMBOLAGET SVENSK-AMERIKA.

Detta bolag är nu startadt för att anordna föreläsningsturner för svensk-amerikaner.

Filmaktiebolaget Svensk-Amerika, hvart minnkapital 25,000 kr. är fulltecknat, har haft bolagsstämma i Stockholm och antagit bolagsordning. Dess verksamhet skall gå ut på att anordna föreläsningsturner för svensk-amerikaner och förse föreläsarna med föremål som belyser det nordiska Sveriges förhållanden på kultur- och näringslivet i området. Spör m. m.

Till styrelse valdes censor O. Berg, ordförande, advokaten Sven Aronson, sekreterare, och förutvarande ekonomidirektören i Stockholms Dagblad, dr Axel Bergman, verkställande direktör. Revisorer blevo kamrer Hans Berggren och redaktör Sten Granlund. Bolagets verkställande direktor, som under tilläggsupplägg i Amerika knytt goda förbindelser där, kommer att under hösten leda den första turnéen och planlägga de följande.

Den första föreläsaren torde bli redaktör Maurice Ederstedt, som nyligen gjort en framgångsrik föreläsningsturné i Amerika. Åttioandra föreläsare äro förberedda vid tidpunkt, bland dem doktor Karl Hildebrand, Professor A. Stomberg från Minnesota, som i dagarna återvänder till sitt hemland, har med synnerligt intresse omfattat och understött bolagsplanen och utlofvat sin värdefulla medverkan i Amerika.

Skänktes därför just den summan till moderlandet.

Som väl är, har England sin libera press — jag tänker nu särskildt på de kulturellt högsta tidningarna — som är nationens ständigt vakande samvete och som står ned på reaktionen, hvartil det sticker upp sitt huvud Veckotidskriften The Nation polemiserade nyligen i en artikel mot den ovisa sparsamhet jag nyligen talat om och slutar med dessa ord: "Nåväl, alla dessa föreläsare, att stänga skolor, museer o. s. v., syfta till Englands nedgång. Om England inte vill ha det bör ge ut, skall det inte håller förstå att spara, och om det odelagrar sina barn, kommer det att ofra sin människakraft i en fångst strid mot krafter som på grund af klokhet och framsynthet äro övermåttliga." Det land, hvart begrepp om sparsamhet går ut på att stänga sina museer och premba sina kapploppshästar, att öppna sina skolor portar sent och stänga dem tidigt, kommer att vid krigets slut återuppstå civilisationens äfvan hela sträckor öfver Tyskland. Ty inte ene den mest aförande neger öfver Tyskland skulle för längre är framåt kunna utgöra det själfvirkande nedslaget för en nation som i tre år den strid mot den prussiska s. k. kulturen vänt sitt svard mot visdomen."

Aldrig har England förefallit mig mera aflagsat från fredstankar och fredskanslor än nu denna vår. Krigets oväntade längd och intensitet ha inte slappat folket, utan snarare framkallat en stämning af än envarse och mera hårdnackad krigshämlighet.

Får man en bildad engelsman af den moderata gemenskapstypen, han ser på situationen och under vilka förutsättningar han tänker sig fredsdödet, svarar han utöfver så hört: "England har börjat kriget för Belgiens skull, och förrän Belgien åter är fritt och tyskarna genom ett grundligt nederlag måste erkänna sig besegrade kunna vi inte tänka på fred." England har inga annerkänningsplaner och väntar sig inga fördelar af detta krig. När vi säga att den prussiska militärismen måste krossas, så är det bara ett populärt uttryck för att den världspolitik för hvilken Tysklands regering gjort sig till månsman måste nedslås, om fridhet och rättvisa åter skola få någon plats i Europa. Däremot vill — så säger den besinningsfulla engelsman jag nu tänker mig föra ordet — "ingen ansvarig man i England göra Tysklands enhet och dess plats som en stormakt svriga."

På ömse stöd om denna enreiska normalupplägnings fins ju sedan den militäriska flyglinjen och den pacifistiska, där tonen är en smula olika. Hvard pacifisterna beträffar, så äro de in delade i två huvudsakliga grupper, de extrema pacifisterna, som i allmänhet äro kvakare och som vilja ha fred till hvarje pris, och så de mera moderata, som just nu egentligen vilja precis detsamma som folket i allmänhet, d. v. s. de vilja inte håller de tänka sig en uppöppelse med mindre än att Belgien evakueras och Nordfrankrike utrymmes. De ha kämpat mot den allmänna värplikheten, men de vilja att landet skall försvaras. När man tänker på hur litet fredsfolkets "krigspol" egentligen skiljer sig från de officiella och allmänna försvarsmännen, så förefaller det underligt att de behandlas med sådan bitterhet och mistänksamhet som nu verkligen är fallt i England.

De som nu arbeta i fredsrörelsen ha en allt annat än oförsvärad ställning. Mistänkta för att vara anglogermaner känna de sig stå under ständigt personlig bevakning och med deras församlingsfrihet är det håller (Forts. a sid. 8.)

Krigskronikan.

De allierade rycka fortfarande framåt både på den västra och den östra fronten.

TURKISKA NEDERLAG. SVERIGE PROTESTERAR MOT RYSSLAND OCH TYSKLAND.

Onsdagen den 19 juli.

Den brittiska regeringen har uppmanat organiserade arbetare i England att astä från den vanliga semesteren i Augusti för att den brittiska offensiven må kunna fortfaas utan brest på ammunition. Arbetare ha gått in på detta. — Från London spekuleras, att britterna haft betydliga framgångar på en front på 1,000 yard norr om Oville. Tyskarna ha anfällt de franska positionerna från Blaches till la Maisonette. Flörs försök att taga la Maisonette misslyckades med stora förluster för tyskarna, men grupper af de aftallande styrkorna spred sig utmed kanalen på östra sidan af Blaches, där striden fortsätter. — Den franska regeringen har utskallat en del af 1885 års klass, man mellan 47 och 48 år. — Tyskarna ha tagt till offer för med de beättade positionerna i trakten af Longueval och Delvillebosgen. Striden pågår. — Premiärminister Asquith har utsett en komité, som skall undersöka Storbritanniens handels- och industripolitik öfver kriget i ljuset af de resolutioner, som antogs af den ekonomiska konferensen i Paris. — Ryssarna ha avancerat på tre punkter på den östra krigsteatern, meddelas från Petrograd. De ha avancerat från sitt nya kvarter i Volynien, sydost om Lutsk. General Brussiloffs södra flygel har avancerat utmed landsvägen, som leder in i Ungern. Ställningen i Kaukasus har äfven förbättrats genom intågandet af Halbrut. — Från London meddelas, att tyskarna återtagit en del af Delville bosgen och att detta steg i norra utkanten af Longueval. — Ryssarna hafva plöjt till ett stort oförfenssnä på östfronten. — Från Berlin meddelas, att de blivit beättade förstärkta utmed fronten söder och sydväst om Riga på norra änden af den ryska linjen och gjort kraftiga anfall på fältmarskalk von Hindenburgs trupper där. Anfallen misslyckades emellertid, och ryssarna ledovanligt stora förluster. — Från Petrograd meddelas, att tyskarna retirerat nära tio mil i Volynien för general Kaulbars hastiga framryckning. Ryssarna ha avancerat till norra stranden af floden Lipa och starka sina nya positioner på hela fronten. — Från London meddelas, att ryssarna öfvergett Karpaterna och gått en dagsmarsch in i Ungern.

Torsdagen 20 juli.

Från London meddelas, att de brittiska trupperna i Lya Longueval och Delvillebosgen återtagit den mesta mark, som i tisdags kväll togs af tyskarna. — Från tyska Ostafrika meddelas, att de trupper, som opererat mot general Smits, drifvit ned för floden Pangani. På södra stranden af Lake Victoria hafva britterna tagit Mwansa. Flodens utmünding staden öfver ett svagt motstånd. — Från London meddelas, att de senaste ryska framgångarna fört dem betydligt närmare Vladimir-Kolynski och Kovel, och de tyska kommunikationerna mellan Kovel och Lemberg hotas af den ryska marschen mot Stoyanoff och Sokal. — I Transylvanien ha ryssarna förkastat sig om två viktiga östörtpass i Karpaterna, Jablonitza och Kirlibaba. De behålla äfven Delatyn-Budapest järnvägen. Invasionen i Ungern har tydligen tagit sin början. I mindre Asien ha ryssarna äfven haft framgångar, och det rapporteras för öm, att turkarna åter utrymt Kermanshah. — En zeppelin, som nyligen anställdt ränd på Riga, blef förstörd. Den största del af besättning räddades. — Ryssarna ha tagit Kugel, en viktig punkt i Kaukasus, meddelas från Petrograd. — Från Paris meddelas, att fransmännen i går kväll gjorde anfall på båda sidor om floden Somme. På norra stranden togos loggrafvar vid Hardecourt, medan alla de tyska fronttrupperna söder om floden Barbenx och Soyecourt föllö i fransmänska händer. Operatioerna i Gallien ha betydligt förkastat för ryssarna genom att Danestret svämmat öfver sina bräddar. — Den brittiska regeringen ämnar anställa två skilda undersökningar angående kampanjen i Mesopotamien.

Frédagen 21 juli.

Från London meddelas, att britterna nu stå i linje med fransmännen vid Hardecourt. Både fransmän och britter ha avancerat. Britterna dröfva fram sin linje cirka 1,000 yards norr om Bazentin-Longueval, men de kämpa ännu hårt med tyskarna i utkanten af Longueval och Delvillebosgen. Fransmännen, som förnyat sin offensiv, togo betydliga delar af tyska trupper i trakten af Estressa och ha tagit cirka 3,000 krigsfångnar. — En kommission har tilläts i Belgien för att förbereda de matt och steg, som måste tagas, då Belgien utrymmes af tyskarna. Belgiens justitieminister Carton de Wiart är president för kommissionen. — Från London meddelas, att den hättiga ryska offensiven utgäpats i Karpaterna vid Kovel, Vladimir-Volynsk och vid Riga. Det andra

VALDIG ELDSDÅD.

Den finska hamnstadens Mantiuoto härjas af en ödeläggande eldsdåda.

Den finska hamnstadens Mantiuoto har härom natten härjats af en häftig eldsdåda, som utbröt vid hamnen och synes ha förstört de många magasin och förråd, som där funnos, alltså välland ansefliga förluster.

Besättningen på den svenska ångaren "Eskilstuna II", som samma eftermiddag lämnade staden, hade tillfälle att iakttaga brandens härjningar. "Eskilstuna III" lämnade Mantiuoto mellan kl. 6 och 7 på eftermiddagen på-resa till Stockholm. Närmare stiden befanz man sig omkring två distansminuter utanför hamnen, då plöjt till ett svagt dån hördes och en väldigt eldsvast slog upp som det syntes från nägot af varuskydden vid kafen. Man fick ombord det intycket att en explosion inträffat. Med en förfärande hastighet spred sig elden längs hamnen, där under kriget det ena varuskyttet efter det andra uppfördes, allteftersom sjofarven blivit allt lifligare. Dessa varuskyll ha ofta varit jämförelsevis provisoriskt uppbyggda och till större delen af trä samt erbjödo förråd för åkorna och lättantändligt material. I dessa förvarades styckevis på den mest skiftande beskaftenhet, en del naturligtvis mycket brännbara, samt stora mängder Liebesgarn, kanske möjligen också ammunition, och det var sålunda ej underligt om elden snart nog fick ett väldigt omfång.

Från "Eskilstuna III" kunde man iakttaga att alla i hamnen liggande fartyg skyndsamt ledt ut från kajerna för att gå till ankars i öppet vatten ett godt stycke från eldbranden.

Under sex timmars tid iakttagning från ångaren att branden rasade med som det syntes oförminsad styrka, däröfver förlorade man den är synhäll. Under dagarna före branden hade en stark varme varit rådande, och hamntampen erbjödo en mängd lättantändliga ämnen.

Den stora eldsdådan synes ha haft en mer jättelika dimensioner, än man hittills sett, och tyfvelaktigt är om endast upplagsmagasinen med varulager härjats. Några offtella meddelanden om branden ha ämnat ej ingåt.

Elden utbröt på tisdagskvällen d. 27 juli och synes ha rasat — efter släckningen möjligen inberäknad — äfven under onsdagen.

Besättningen på den svenska ångaren "Bor Oscar", som på fredagen d. 30 juni anlände till Stockholm från Raumo, har berättat, att man där på hela onsdagen kunde iakttaga ta rökumoln i norr i riktning mot Mantiuoto. Rykten om eldsdåden cirkulerades också i Raumo men några pålitliga uppgifter om eldens omfattning och hvad som förstörts stodo ej att få.

Enligt ett lögnaktigt telegram utgitt om eldsdåden i Mantiuoto hann vid lossning af kolsyrat matron, från en i hamnen liggande ångare.

Köpet af danska Väst-Indien.

Från Washington meddelas, att i måndags, att underhandlingarna mellan Forenta Staterna och Danmark angående köpet af danska Väst-Indien nu nätt en definitiv punkt, och att resultatet af den snart skall bekantgöras. Danmark har funnit denna beättning besvarlig öfver kriget och vill därför gärna bliuva af med den.

Flygkatastrof i Sverige.

Enligt ett telegram i torsdags från Stockholm via London ströfde militärflygarna löjtnant Mannstrom och löjtnant Kruse under en flygning ned från en höjd af 300 fot och dödades. Telegrammet nämner ingenting om hvar öfverlätnad eller ger några närmare detaljer.

Kvinnor i finska landtagen.

Ett presstelegram från Petrograd i tisdags f. v. säger att 24 kvinnor blift invalda i finska landtagen. Detta utgör 12 proc. af hela medlemsantalet.

Stadiet af striden för besättningen af Kovel fortsätter med ökad styrka. General Brussiloff har fört fram väldiga trupper från Stokhod till Lipa för att anfälla österrikarna och tyskarna. Man tror, att dessa skola bli nödsakade att retirera för att förkorta sina långa men tunna linjer. — Tyskarna hota med nya raider öfver franska städer som repressallät öfver tyska städer utom krigszonen. — Ryssarna ha tagit staden Gumschaneh, 45 mil syd väst om Trebizond i turkiska Armenien. — Det canadensiska kavalleriregementet Fort Garry Horse deltog i den senaste kavelraktionen på den brittiska fronten. Canadensiska flingu mycket beröm för sitt uppträdande här. — Den brittiska linjen norr om Bazentin och Longueval har drifvits fram mot Fœuroaucossken. Britterna drog tyskarna från skogen, men förklarade senare en del af denna position. — Alla personer, som tillhöra nationer allierade med Österrike, komma att behandlas som fiender i Italien. Detta betyder möjligen, att en krigsfortkländ åndlingen kommer mellan Tyskland och Italien. — Den brittiska ångaren Virginia har sänkts af en tysk underrattsbåt. 25 män af besättningen omkommo.

Jorbärföring.

Ett presstelegram från Amsterdam säger att stor skada uppstått genom en jordbärföring i trakten af Flume, Österrike, i hvilken staden tororsakade en förfärlig panik bland befolkningen.

Afslagen vädjan.

Kriminal-appellationserätten i London aflog i tisdags f. v. vädjan för den af underrätt dödssdomme sir Roger Casement, befunden skyldig till hög förräderi.

Stora beställningar.

Imperial munitions board har beställt granater i Canada för cirka 135,000,000. De skola vara färdiga att levereras i början af 1917.

Ett anarkistdåd.

En bomb exploderar midt under en "preparadness"-parad i San Francisco, Cal.

ETT SVENSKT OFFER.

SJU MANNISKOR DÖDAS OCH NARA FEMTIO SKADAS.

I San Francisco, California, utspelades i lördags en hemsk scen, då en bomb, förordad i en kappasck, exploderade midt i en människomassa. Nyaotisa äsig en "preparadness"-parad. Tjufentio personer dödades och nara femtio blifvo skadade i explosionen.

Väldiga människomassor hade i lördags samlat sig på de trupperna marschera uppfor Market street. Människorna trängdes och armbrågades med hvarandra för att få se en glimt af härligheten, och stämningen var mycket hög. Plöjt till en stark explosion. För ett ögonblick trodde de, som stodo längre bort, att det var en militärsignal. Hvarrör hördes, men dogo nästan ögonblickligen bort. Ett annat dög, som uppätet öfver mängden: rop och skrik från kvinnor och barn, hvilka vredo sig i smärta och förfaran.

Ett väldigt, svart rökumoln lag som ett täckte öfver gatan. Då detta moln skingrade sig, uppenbarde sig en ohygglig scen. En massa människor lägo där lenastade och blodande. Somliga skreko, andra stöande, en del lägo med strändade blickar och några hade redan för alltid lämnat detta lifvet.

De sju, som ögonblickligen dödats, voro: Mrs Howard Knapp, Alameda, George L. Lawler, Mill Valley, H. I. Lamborn, Alameda, Diglio Gardino, adress okänd, Dr. George L. Painter, Berkeley, Adam Fox, San Francisco, och Arthur Nelson, Larkspur, Cal.

Charles M. Pickett, distrikt attorney, har uttardatt ett meddelande angående den hemska händelsen. Han anser, att dödets utlös på någon person, hvilken blifvit upphetsad af de många argumenten mot "preparadness".

En man vid namn Frank Josephson, som bodde på ett sjoamskans, arresterades såsom misstänkt för dödets, då han efter explosionen höll ett tal. I detta berörde han anarkismen och förklarade: "Detta är ingenting".

Sedan han fört till polistationen, sade han emellertid, att han icke var anarkist och förnekade, att han hade något som helst kannedom om bomb-explosionen.

Castro tas emot.

Secretary of Labor Wilson gaf i tisdags f. v. order att Venezuelas förre president Cipriano Castro och hans hustru ej längre skulle kvarhållas på Ellis Island utan beviljas rätt att landstiga i och vistas i Forenta Staterna. Detta utslag står i direkt strid med det utslag som följdes af immigrationsmyndigheterna i New York. Castro och hans hustru lämnade Ellis Island i onsdags morse. Den förre presidenten kände sig naturligtvis belånad att slipa från sin fängenskap på "sneckarnas ö". Han kommer troligen härifrån bege sig till Porto Rico.

En dörds död.

I Chicago öfverfölls i tisdags f. v. en neger af religionsvanilisen, barrikerade sig i ett hus och sköt med sin hustrus hjälp 15 personer till döds samt skadade 3. Innan polisen lyckades nedskjuta de två.

En hedersbetygelse.

En hedersbetygelse har i dagarna tillfallit Worcester-sneckarnas "grand old man", superintendenten vid North Co. John Johnson, i det denne af kung Gustaf utnämns till riddare af Vasa-Ordens första klass.

Ny landbrukskommisarie.

Mr W. J. Black utnämnes i fredags till landbrukskommisarie för Canada att efterträda framtidende C. C. James. Mr Black var till för några månader sedan president för Manitoba Agricultural college.

Affiden poet.

Den kände amerikanske poeten James Whitcomb Riley afled hastigt i lördags kväll i sitt hem i Indianapolis, Ind., efter att dagen förut ha träffats af slag. Han var född 1853.

Öfversvämningar.

Fyrtio personer dödades af blisten under en synnerligen häftig åskstorm, hvilken i torsdags gick öfver Mexico City.

UR SENASTE SVERIGE-POST.

Lifmedelsfrågor. — Hemak olycka. Nytt aeroplanbolag. — Förändringar vid kungl. biblioteket.

En serie synnerligen vägtiga lifmedelsfrågor, som på det intimaste beröra den konsumterande allmänhetens ekonomi, ha nu blifvit afgjorda. Sålunda har Stockholms lifmedelsnämnd nu beslutat sig för införande af lifmedelskort för alla kompensationsvaror med undantag af flask. Af denna vara dömes rikligt tillgåns, medan det däremot är mindre tillgåns. A kött, att döma af de inskränkningar i köttexporten regeringen beslutat. Vidare ha maximipris å socker blifvit fastställda. En annan åtgärd i den aktuella sockerfrågan är att cirkulär från Minuhandlarnas riksstofund i syfte att nedbringa sockerkonsumtionen.

— Vid de stora kanal- och järnvägsarbetena vid Soderätälje kanal för framdragande af det nya statsbansspåret Rönninge-Ström öfver kanalen inträffade för några dagar sedan ett fruktansvärt jordskred, som förutom de särdeles värde material i skadorna äfven vållade tre människors död och skadade ett tiotal af de vid brobygget sysselsatta arbetarna så svårt, att de förläng tid till bundna vid sjukhuden. Raset inträffade på södra kanalskivan ett 20-tal meter högt väster om det redan färdiga brofästet och hade en bredd af dryga 25 meter, och man beräknar, att de nedstörda jordmassorna, som betydligt grundade öfver kanalen, ha ett omfång af i det närmaste 2,000 kubikmeter.

— Den kände flygaren, fr. Carl Oederström, har i dagarna uttalat sin önskan att frångå sin befattning som chef för Soderätälje verkstaders aeroplanfabrik, emär han ämnar starta eget aeroplanföretag vid Nora Vestberg vid Tullnaborg, utanför Stockholm. För ändamålet har bildats ett nytt aktiebolag med ett minnkapital af 300,000 och högst 900,000 kr., med säte i Stockholm. Stiftarna äro bankdirektör O. Aschberg, förberget Oederström samt hrr W. Kjellerberg, Sven Aronsson och Axel Nilsson. De finansiella förhållanden är såhända bankdirektör O. Aschberg och bolagets verkställande direktör blir fr. Oederström.

— K. m. t. har den 20 juni 1916 med utgången af juni 1916 beviljat åsked åt riksarkivarien Henrik R. T. E. Hildebrand samt riksarkivariatschefen E. W. Dahlgren. Samma dag har k. m. t. utnämnet och förordnat professor vid universitetet i Lund fl. dr. Sam Clason till riksarkivarie och förste bibliotekarien vid kungl. biblioteket fl. dr. Isak G. A. Collin till riksarkivariatschef. Den nye riksarkivarien Sam Clason är född i Uppsala 1867 och är, som bekant, en af Första kammarrens mest lifaktiga ledamöter. Den nye riksarkivariatschefen Isak Collin är född 1875 och blif filosofie doktor 1902. Han är såsom biblioteksman känd och erkänd öfver hela Europa.

— Regeringsrätten har afkunnat utslag i en rad bevar öfver landstingsmanavval. Bl. a. har bevar anförts öfver valet för Ingolstads och Jarra stads domsagas första valkrets. Röande detta val har regeringsrätten funnit att kongressen därom blifvit i Glemninge församlingens kyrka första gången uppläst senare än kommunal författningens föreskrifver. Vidare ha en del valkurer mottagits utan att vara stamplade. Regeringsrätten har därför anbefallt k. b. b. i Kristianstads lin att foreta nytt val. — Beräffande öfverklagat val för Alibo häradets valkrets i Skåne har regeringsrätten tilkaldes anbefallt nytt val, enär valet inom Rorums kommun författats redan den 24 mars, ehuru ordinarie kommunalstämma i december 1915 icke fattat beslut att valet skulle hållas å annan dag än Marie belädel-sestad. Vidare hade valet belädel-sestad. Vidare hade valet belädel-sestad. Vidare hade valet belädel-sestad. Vidare hade valet belädel-sestad.

— En svensk chef för en handels-ubåtsflotta.

Paul Hilken, chef för Ocean Rheudel i Bremen, har låtit bliuva kandat, att en hel handelsflotta af underrattsbåtar skall byggas, för att formel-lia samfärdsvein mellan Tyskland och Amerika. Mr Hilken är nu i färd med att organisera ett amerikansk skepp-rederi. Nämnda chef säger vara svensk.

— Den svenske flygaren kapten Hugo Sundstedt blir fransk medborgare.

Uppredade gånger har ryktet förmått att kapten Hugo Sundstedt, en af Sveriges främste flygare, skulle ha gått i utländsk kristjanhet. Ryktet har nu visat sig ha talat sanning, ty Sundstedt befinner sig redan bland de stridande, dock hvarken på tysk eller turkisk sida, som det upplifvits, utan på fransk Sundstedt har tagit åsked från sin befattning i svenska flottan och ingått i franska flygskolan, samt äfven erhållit fransk medborgarskap.

— DRÖTTSLIGT ARBETE MELLAN U. S. A. OCH SVERIGE.

"American soccer team" afresser till Sverige för att täflla där.

Internationella täfllingar i fotboll komma i augusti att gå af stapeln i Stockholm och Göteborg mellan de förmärsta svenska fotbollslagen och "American soccer team", som denna vecka afresser till Sverige för detta ändamål.

En "torr" plattform.

National Prohibition party höll förra veckan kongress i St. Paul, Minn. Partiet antog en plattform, i hvilken ridskyddstrafikken förklaras vara ett brott. Partiet förklarar sig vara i favör af ridskyddsförbud för hela landet samt af kvinnosuffragat. Det förklarar sig vara emot republikanernas och demokraternas tulltariffprogram, men är i favör af "ett konstruktivt program för 'preparadness' för fred."

— En svensk chef för en handels-ubåtsflotta.

Paul Hilken, chef för Ocean Rheudel i Bremen, har låtit bliuva kandat, att en hel handelsflotta af underrattsbåtar skall byggas, för att formel-lia samfärdsvein mellan Tyskland och Amerika. Mr Hilken är nu i färd med att organisera ett amerikansk skepp-rederi. Nämnda chef säger vara svensk.

— Viscount Grey af Falden.

På grund af "personliga orsaker" har den brittiske utrikesministern Sir Edward Grey, hvilken nyligen utnämndes till earl, erhållit kongrig tillståelse att tåga till en viscount i stället för earl. Utrikesministern har valt den lägre titeln för att undvika sambandslängning med Earl Grey, Canadas f. d. generalguverner.

— Canadensisk aviåttör omkommen.

Fred Nappin från Winnipeg, som kommit till Los Angeles, Cal., för att förbereda sig för flygtjänstgöring i den canadensiska armén, afled i tisdags f. v. Söndagen förut erhöil han mycket svåra skador, då han under en öfning skulle landa med sin maskin.

En rapport.

Krigsministern, Sir Sam Hughes, förklarar skyldig af Meredith-Duff kommissionen.

ALLISON KRITISERAS.

RAPPORTEN AR ETT KANSA OKLART DOKUMENT.

Meredith-Duff kommissionen, som undersökt anklagelserna i samband med "shell"-kontraktet, har afgifvit sin rapport, hvilken i fretdags offentliggjordes af premiärminister Borden. Krigsministern, Sir Sam Hughes, reutväts fullständigt i denna rapport. Endast mycket lindrigt kritiseras "shell"-komitén, emedan den gifvit "use"-kontrakt i New York. Kommissionen synes högd att kasta något ansvar på öfverste Christie, men utskaffar honom, emedan han är "en mycket utprägnad man". Öfverste John Wesley Allison kritiseras mer än någon annan.

Rapporten omfattar 20 tryckta sidor. Förtämet hvad man skulle ha väntat, finnes ingen hopsummering i slutet af de slutdelningar, kommissionen kommit till. Rapporten har formen af ett uppreppande af de vitt